

ASIAKKAAN PERUSTIEDOT & DOKUMENTAATION YHTENÄISTÄMINEN

Kuntamarkkinat 6.9.2006

Pekka Kortelainen & Jarmo Kärki

Asiakkaan perustiedot sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmissä

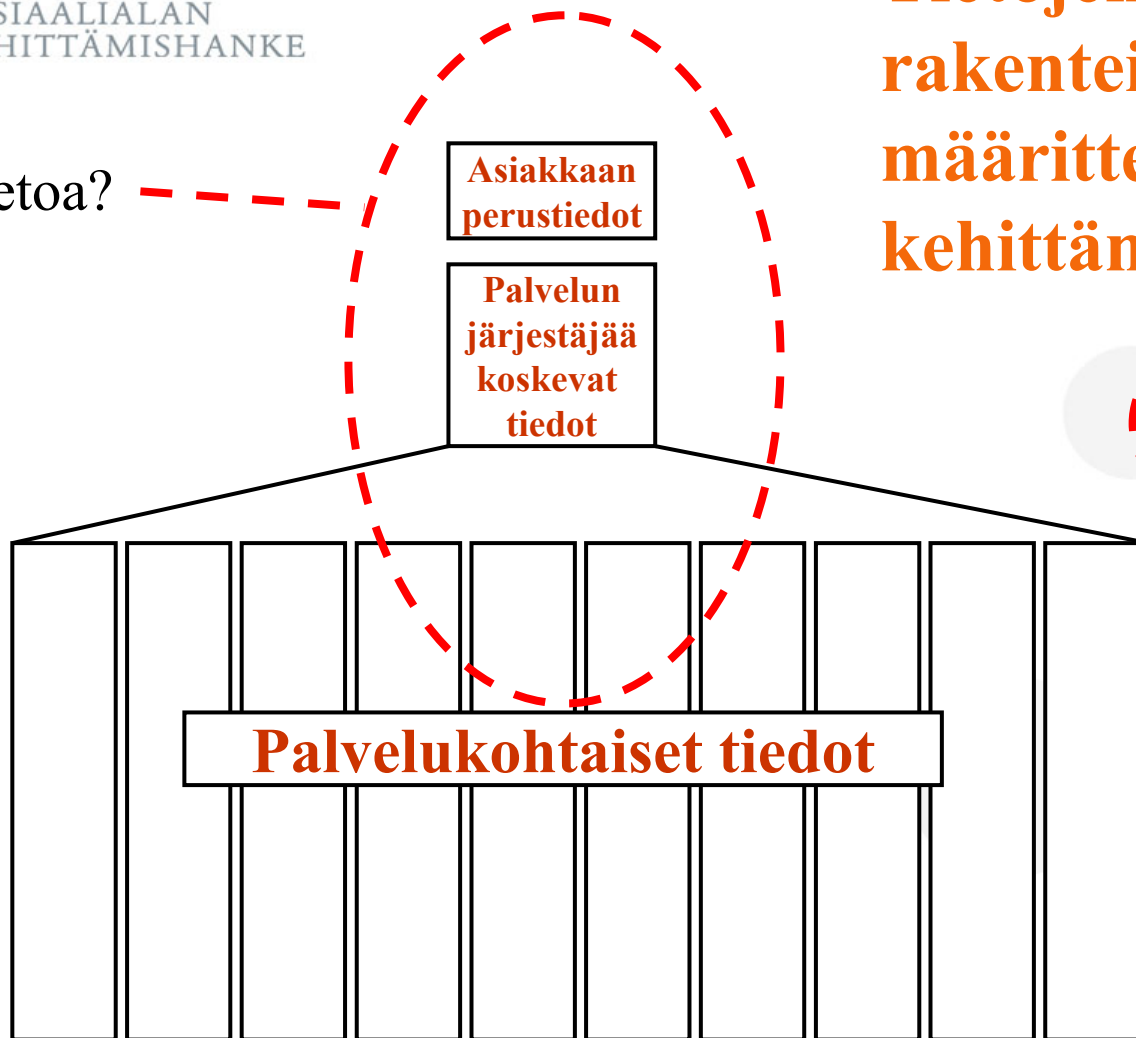
- Sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmissä käytettävät yhtenäiset asiakkaan perustiedot
- Kehittämistyön osahanke
- 2005-2006
- Mukana
 - STM hankkeen asiakastietojärjestelmäryhmä
 - Ydintietoryhmä: Pekka Kortelainen ISO, Sirpa Kuusisto Niemi (KYO), Jari Porrasmaa (KYO), Kristiina Häyrinen (KYO), Juhani Ahola (Kuopion kaupunki)
- Vertailutietoja VRK, ohjelmatoimittajat, kuntatoimijat, lomakkeet jne.

Tietojen yhtenäistäminen

- Kansallisen tason näkökulma
- Sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmät
- Muiden toimijoiden järjestelmät, joissa sähköisiä yhteyksiä sosiaalihuoltoon → nyt tai tulevaisuudessa
- Väestörekisterikeskuksen tietoihin tallennetaan keskeinen osa henkilöä koskevista tiedoista, tiedot hyödynnettävissä sähköistä tiedonsiirtoa käyttäen
- Sosiaalihuollolla toiminnallisia tarpeita sähköiseen tiedonsiirtoon terveydenhuollon kanssa
- Kansallinen sähköinen arkistointi

Tietojen ja tiedon rakenteiden määrittely kehittämishankkeessa

Ydintietoa?

Sisältö

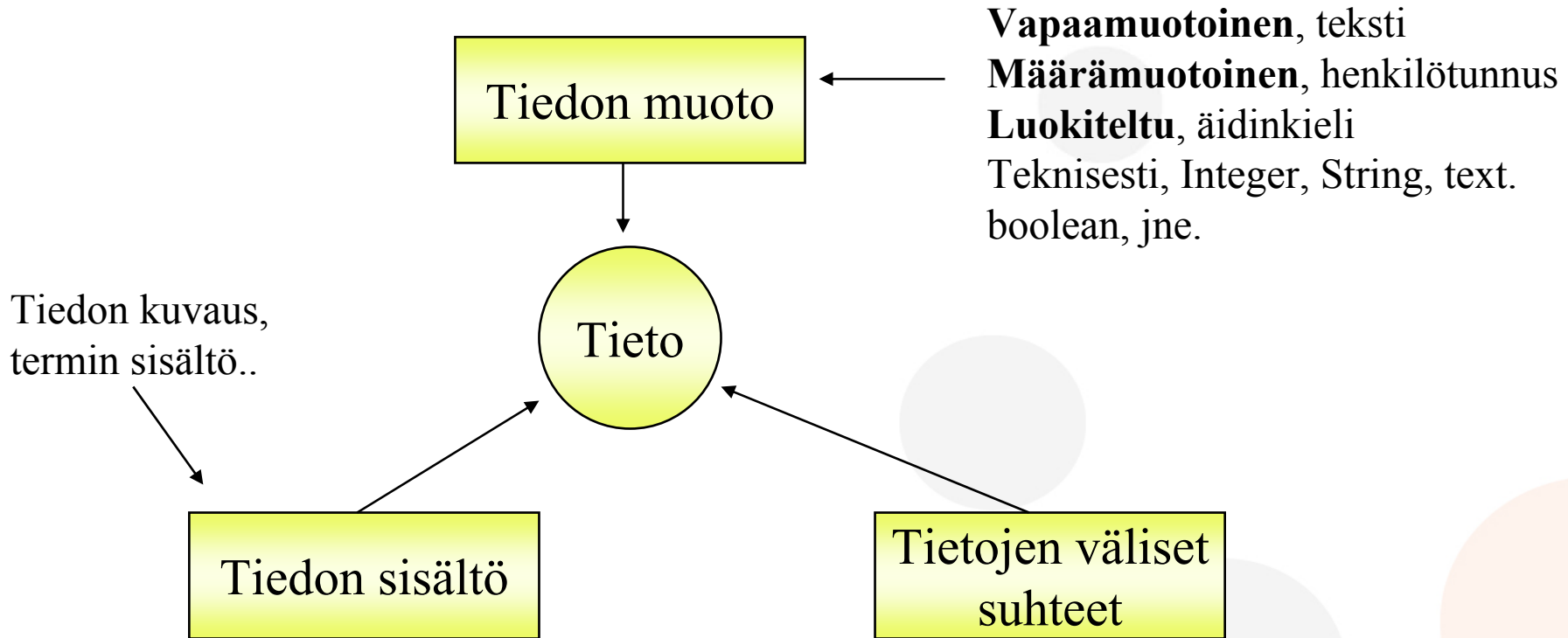
Dokumenttien rakenne

Konteksti

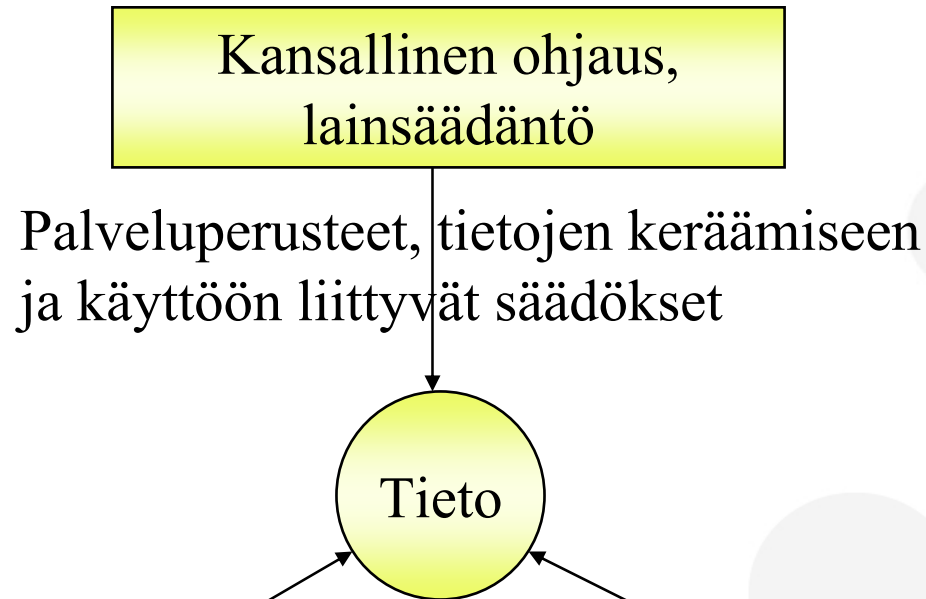
Asiakasasiakirjojen käsittelyprosessi

- 8.1 Asiakkaan yksilöintitiedot**
 - 8.1.1 Asiakkaan nimi**
 - 8.1.2 Nimihistoria**
 - 8.1.3 Henkilötunnus**
 - 8.1.4 Väliaikainen henkilötunnus**
 - 8.1.5 Kuolinpäivä**
 - 8.1.6 Sukupuoli**
 - 8.1.7 Kansalaisuus**
 - 8.1.8 Siviilisääty**
 - 8.1.9 Ammatti**
- 8.2 Asiakkaan yhteystiedot**
 - 8.2.1 Turvakielto**
 - 8.2.2 Vakinainen kotimainen osoite**
 - 8.2.3 Tilapäinen kotimainen osoite**
 - 8.2.4 Postiosoite**
 - 8.2.5 Vakinainen ulkomainen osoite**
 - 8.2.6 Tilapäinen ulkomainen osoite**
 - 8.2.7 Paras osoite**
 - 8.2.8 Kotikunta**
 - 8.2.9 Tilapäinen kunta**
 - 8.2.10 Aikaisemmat kotikunnat**
 - 8.2.11 Puhelin, faksi, sähköposti**
 - 8.2.12 Äidinkieli**
 - 8.2.13 Asiointikieli**
 - 8.2.14 Tulkkauskieli**
 - 8.2.15 Sähköinen asiointitunnus**
- 8.3 Muu asiakkaan ilmoittama yhteystieto**
 - 8.3.1 Muu yhteystieto**
 - 8.3.2 Muun yhteystiedon osoite**
 - 8.3.3 Muun yhteystiedon puhelin, faksi, sähköposti**
 - 8.4 Asiakkaan lailliset edustajat**

Tietojen määrittelyn yleiset periaatteet

Substanssin näkökulma, tarpeet, vaatimukset, sosiaalihuolto

Sosiaalihuollon palveluissa
ja työssä tarvittava tieto

Muusta toimijakentästä
nousevat tarpeet, tilastot,
tutkimus jne.

Siviilisäätö

Tiedon kuvaus:

Henkilön siviilisäädellä tarkoitetaan **Suomen avioliitto- tai parisuhdelain** mukaista asemaa.

Tieto kirjataan väestörekisterikeskuksen tietoihin.

Siviilisäätö –termiä ei tule sekoittaa perhesuhteet –termiin, vaikkakin Yleinen asiasanasto (YSA) tarjoaa sitä rinnakkaistermiksi.

Siviilisäätö on rajattu käsitteenä kuvaamaan henkilön *lainmukaista asemaa*, ei henkilöiden *lainmukaisia suhteita*.

Kansallinen väestörekisterikeskuksen käyttämä luokitus.

Koodit ja nimikkeet:

B1= puuttuu

0 = ei tietoa

1 = naimaton

2 = avioliitossa

3 = asumuserossa

4 = eronnut

5 = leski

6 = rekisteröidyssä parisuhteessa

7 = eronnut rekisteröidystä parisuhteesta

8 = leski rekisteröidyn parisuhteen jälkeen

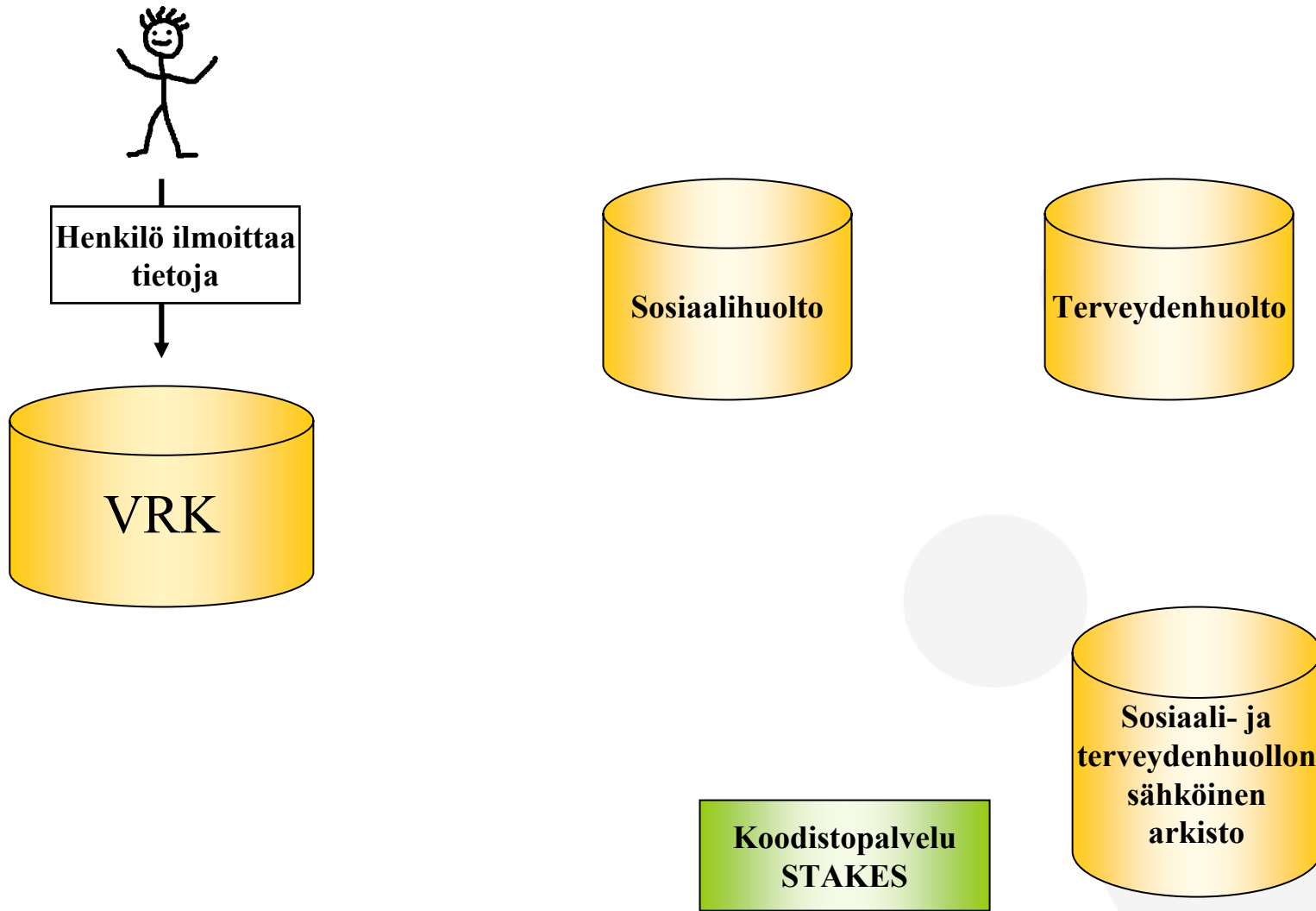
Määrittelytyö hankkeessa

- Asiakkaan perustiedot 2005-2006
 - Asiakastietojärjestelmäryhmä (STM)
 - Ydintietoryhmä (ISO)
- Palvelun järjestäjää koskeva tieto 2006
 - samat kuin yllä
- Palvelukohtaiset tiedot + dokumenttien rakenteet 2006-2008
 - Dokumentaatioryhmä
 - Stakes, hankehenkilöstö
 - Pienryhmät
- Asiakirjahallinto 2006 →
 - Asiakirjahallinnon työryhmä
 - Kuntaliitto

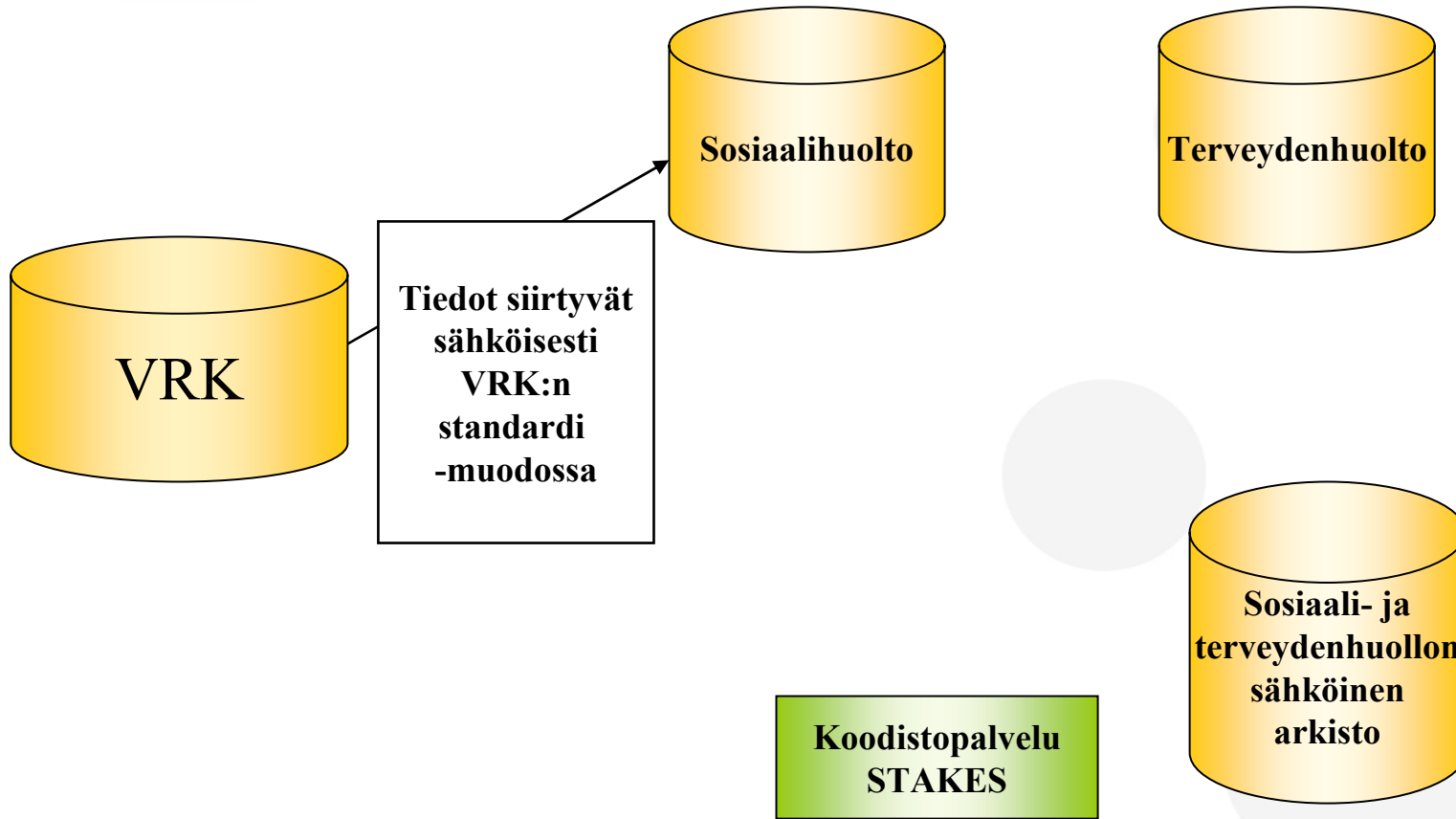
jatk

- Sähköisten dokumenttien metatiedot 2006 →
 - Työryhmät ja projektihenkilöstö yhdessä
 - Osaprojekti ??
- Standardien arviointi ja teknisten määrittysten valmistelu 2006-2007
 - Asiakastietojärjestelmäryhmä
 - ISO
 - Kuopion yliopisto, Tietojenkäsittelytieteen laitos ja tietotekniikkakeskus

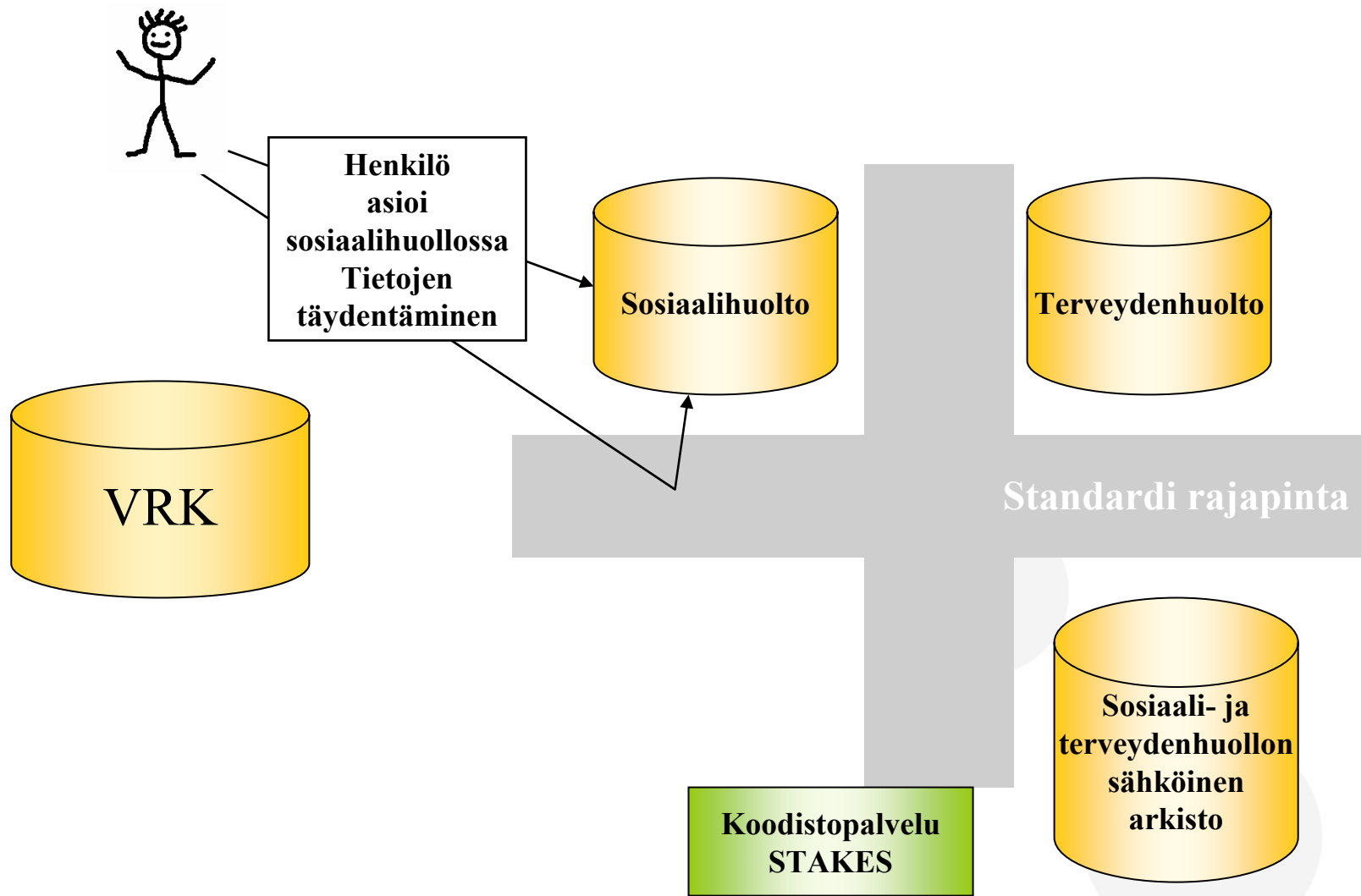
Esimerkki tietojen yhtenäisyyden tarpeesta

Esimerkki tietojen yhtenäisyyden tarpeesta

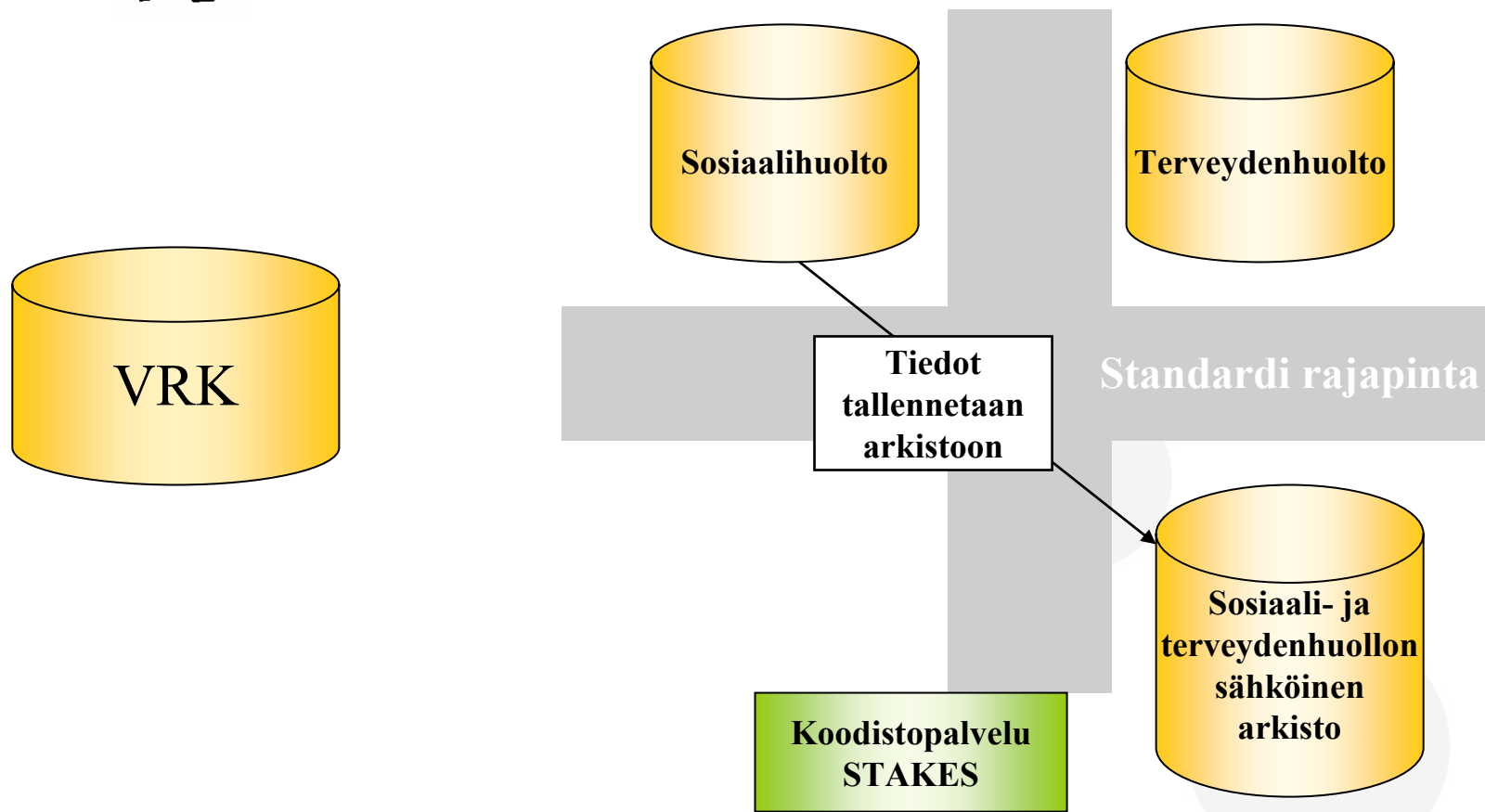

Esimerkki tietojen yhtenäisyyden tarpeesta

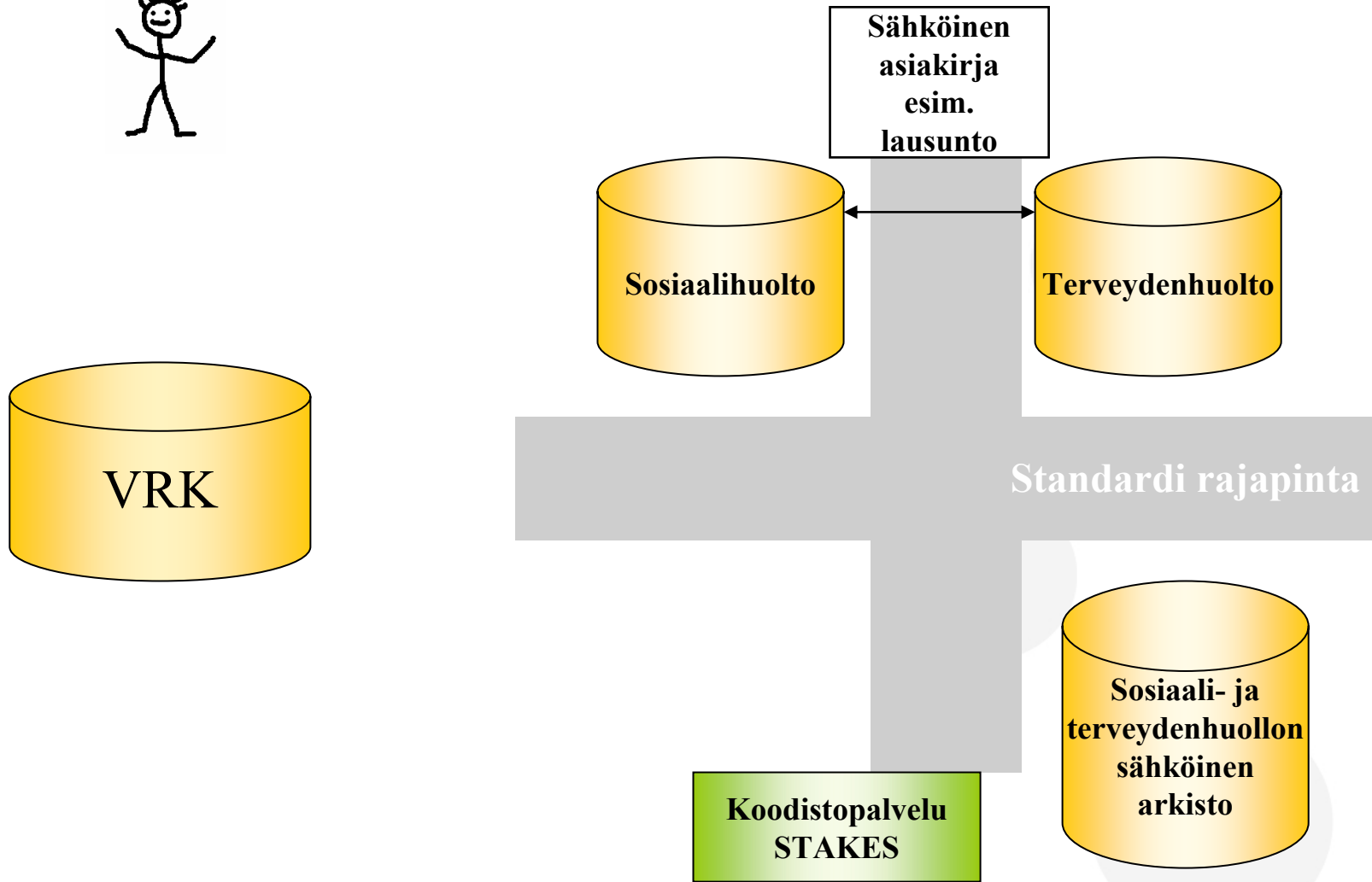

Esimerkki tietojen yhtenäisyyden tarpeesta

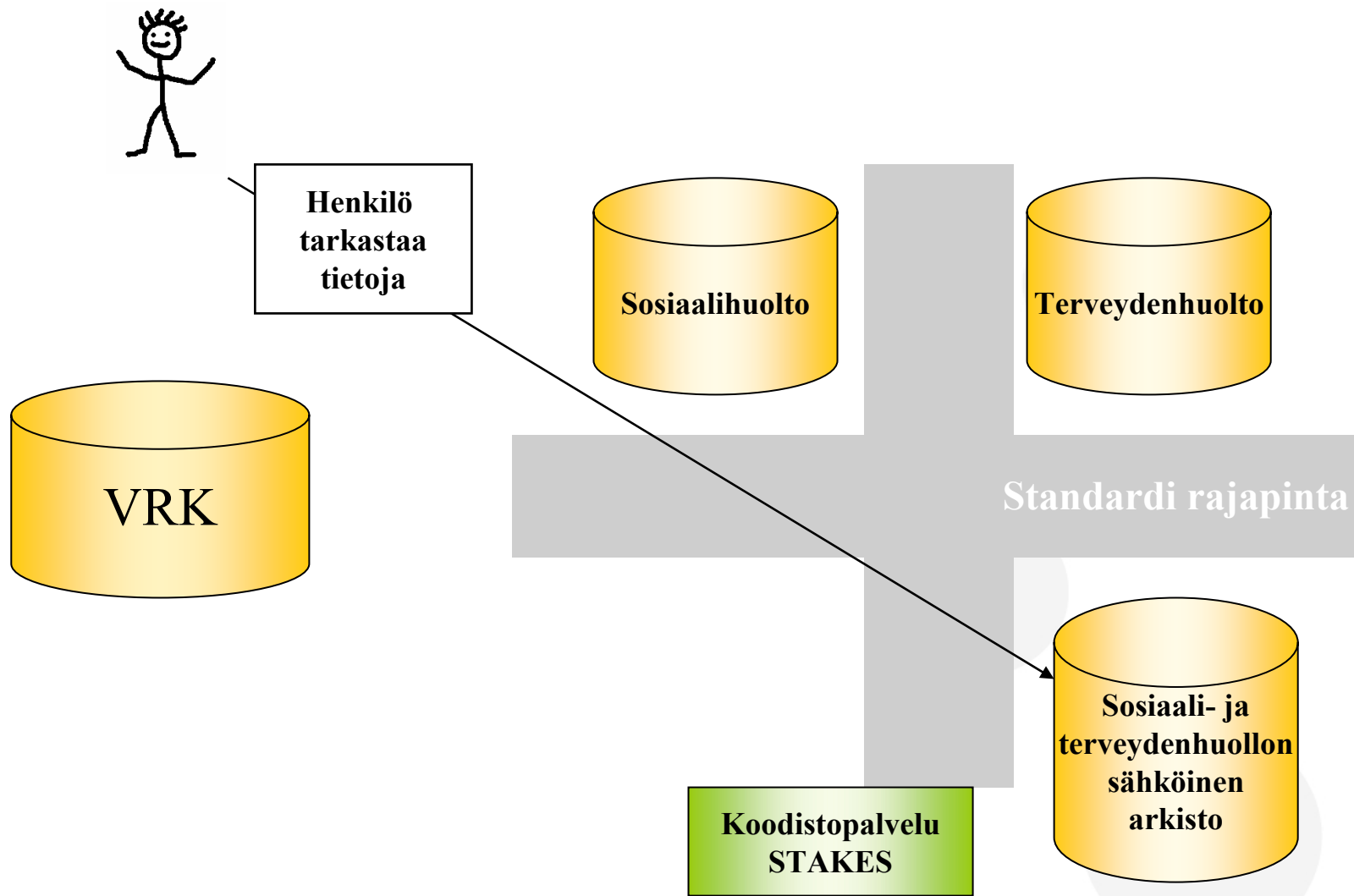

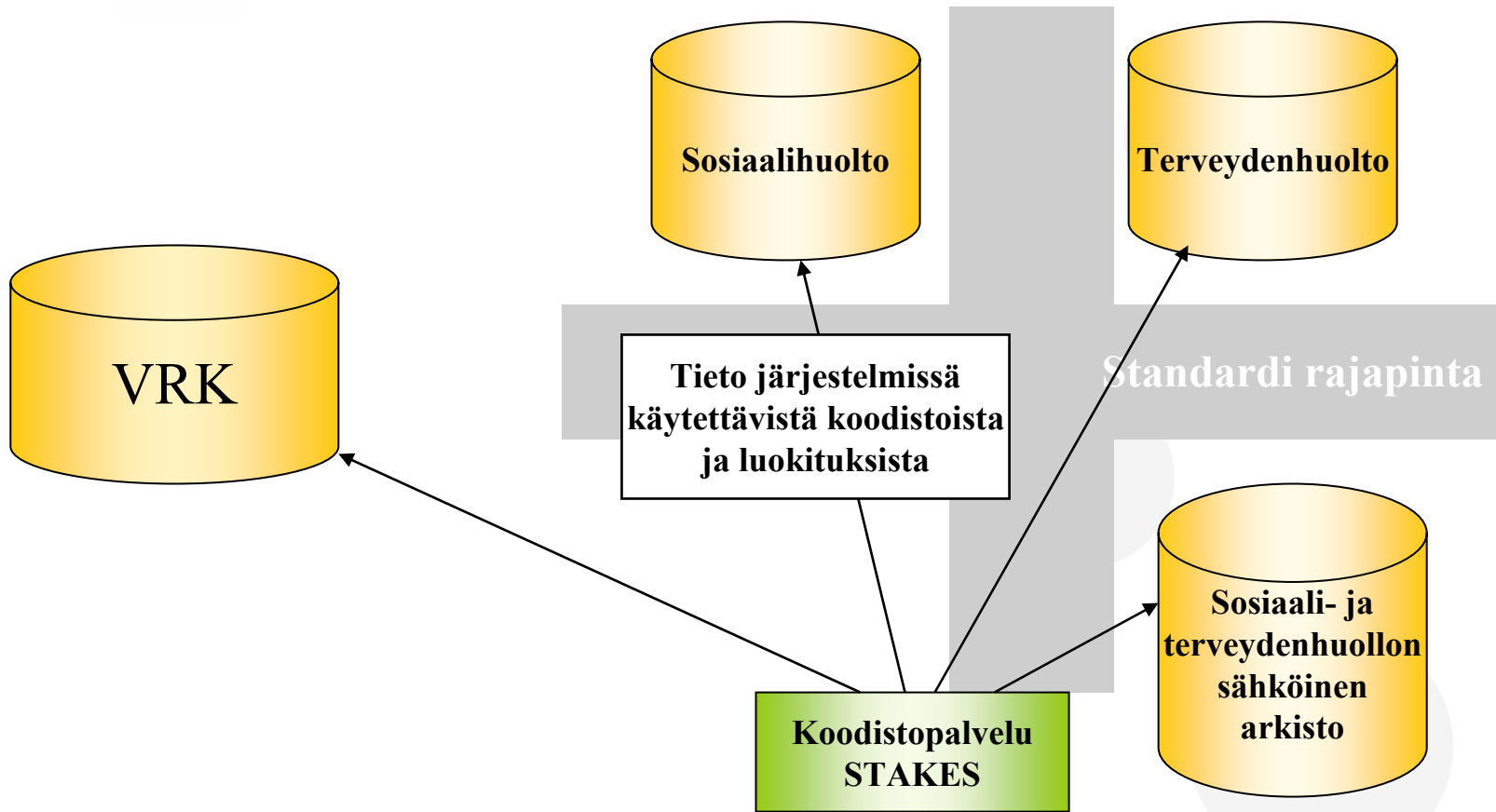
Esimerkki tietojen yhtenäisyyden tarpeesta

Esimerkki tietojen yhtenäisyyden tarpeesta

Esimerkki tietojen yhtenäisyyden tarpeesta

Mitä kysymyksiä tämä herättää ?

Sosiaalihuollon palvelukohtaisen dokumentaation yhtenäistäminen

**Yhteisesti sovitut
tietosisällöt
ja –rakenteet
tietojärjestelmiin**

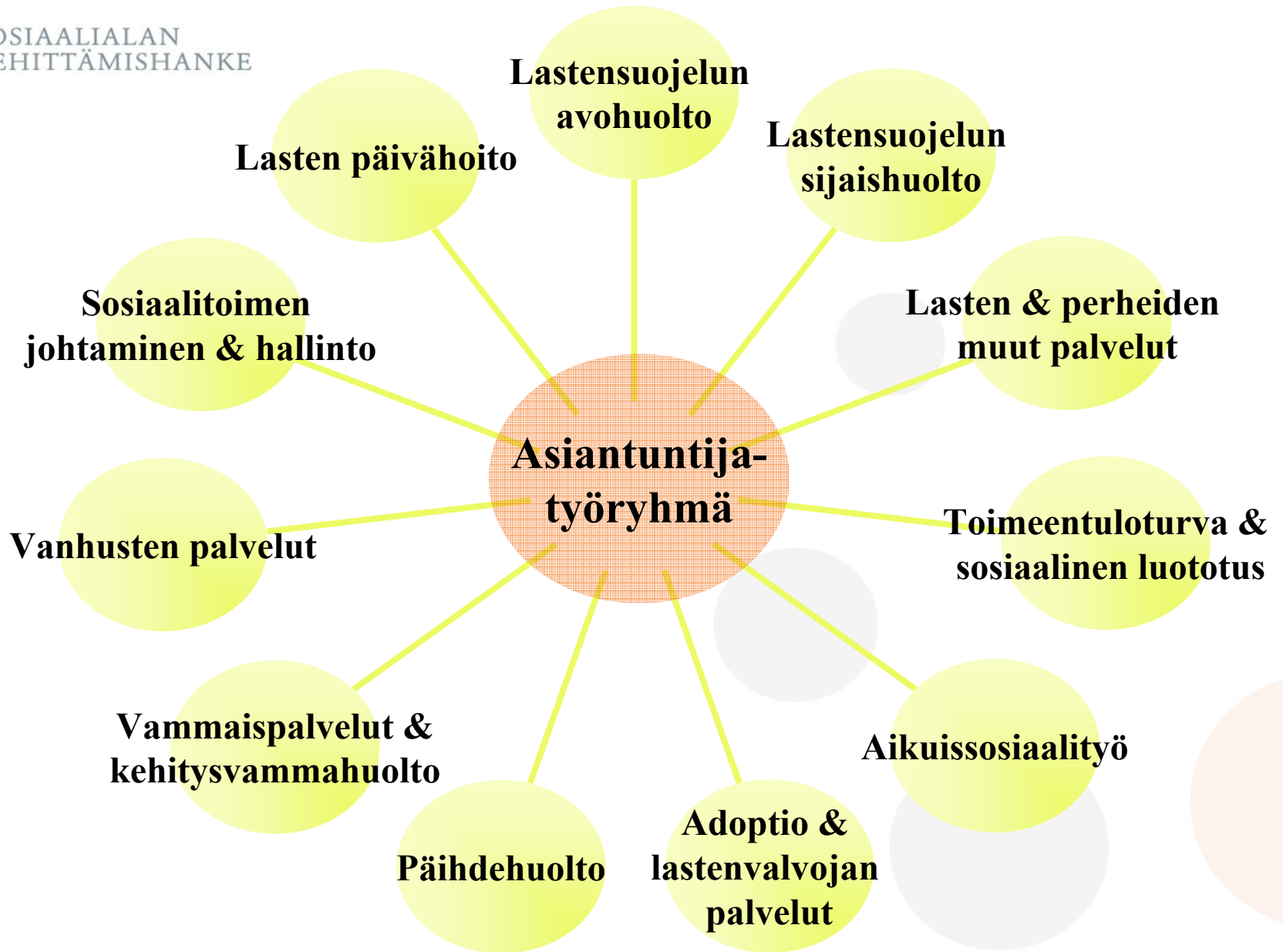
**Kirjaamiskäytäntöjen
harmonisoituminen**

Palvelukohtaisen tietomäärittelyn haasteita

- Sosiaalihuollon palveluiden runsaus, keskinäinen erilaisuus ja niiden tuottamistapojen/-resurssien kirjavuus.
- Palveluilla on yleensä lainsäädännöllinen perusta, mutta palveluittain säilytettävistä tiedoista säädöksiä vähän.
- Perinne systemaattisesta asiakastietojen keräämisestä koskien esim. työn vaikuttavuutta tai asiakkaan tilanteen kehitystä puuttuu
- Käytössä olevista tietojärjestelmistä huolimatta edelleen paljon paperimuotoista dokumentointia

Palvelukohtaisten asiakastietojen määrittelyminen

- STM:n asettama dokumentaation **asiantuntijatyöryhmä**.
- Tiedot määritellään **palvelualakohtaisissa pienryhmissä** ja asiantuntijakuulemisina.
- Pienryhmät kokoavat ja määrittelevät oman tehtävä-/palvelualueensa dokumentaatioissa käytettävät ja tarvittavat tietokokonaisuudet ja tietosisällöt.
- Kukin ryhmä toimii noin ½ vuotta ja kaikki tiedot on kerätty vuoden **2007 loppuun mennessä**.
- Pienryhmien määrittelytyö hallinnoidaan Stakesissa.

Palvelukohtaiset tiedot

- Tavoitteena on määritellä palvelualoittain kaikki ne tiedot, joita asiakastietojärjestelmässä halutaan valtakunnallisesti olevan yhtenäisesti käytettävissä, tallennettavissa ja siirrettävissä.
- Samalla pyritään mallintamaan palveluprosesseja, joihin tiedot sidotaan.

Määrittelyssä käytettävä tietomalli

Palvelukohtaiset asiakastiedot esim. toimeentulotuen tiedot

Tietokokonaisuudet esim. hakemus, hallintopäätös

Tietoryhmät esim. asumisololo-/tulo-/varallisuustiedot

Tiedot

esim. tulolaji,
hakemuksen jättöpäiväys,
palvelun tarve

Palvelukohtaisten asiakastietojen määrittely eri tiedontasoilla

- Tietokokonaisuudet (esim. hakemus, hallintopäätös)
 - Nimi, käyttötarkoitus, sijainti palveluprosessissa sekä huomioita tai lisätietoa esimerkiksi nykyisestä muodosta
- Tietoryhmät (esim. asumisolotiedot, tulo/varallisuustiedot)
 - Nimi
- Tiedot (esim. hakemuksen jättöpäiväys, palvelun tarve)
 - Nimi, alaryhmittely, esitysmuoto, määritelmä sekä tiedon siirtotarpeet

**Mitä tietoa ja tietorakenteita
tarvitsemme ja haluamme
asiakastietojärjestelmiimme?**

Sosiaalihuollon palvelukohtaisen dokumentaation kehittäminen

- Kehittämisessä pyritään aidosti kuulemaan sosiaalialan ammattilaisten näkemyksiä tarvittavista tiedoista.
- Pienryhmien ja kommentointirinkien jäsenet alansa tai palvelutehtävänsä rautaisia ammattilaisia eri puolilta Suomea
- Hankkeen kotisivuilla julkaistaan määrittelytyön erivaiheissa pienryhmien tuottamaa materiaalia ja luonnoksia muiden alan ammattilaisten ja asiasta kiinnostuneiden kommentoitavaksi.

Kohti yhtenäistä dokumentaatiota

- Palvelukohtaisten tietomäärittysten valmistuttua on edessä vielä **toiminnallisten ja teknisten määrittysten** laatiminen sekä tietojen **pilotointi** tietojärjestelmissä.
- Yhtenäisen dokumentaation aikaansaaminen vaatii **suositustasoa** vahvemman välineen käyttöönottoa sekä kunnollisia **oppaita ja** selkeää **ohjeistusta** kunnille ja ohjelmiston toimittajille.

Lisätietoa

- Sosiaalialan tietoteknologiahankkeen kotisivut
www.tikesos.fi
- Pekka.kortelainen@kuopio.fi
puh. 044 295 1043
Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
- Jarmo.karki@stakes.fi
puh. 040 – 545 4954
Stakesin tietoyhteiskuntayksikkö